

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

Begrotingsvoorstel 2016

Raad voor de rechtspraak
Begrotingsvoorstel 2016

17 juni 2015

Inhoudsopgave

	Samenvatting	4
1	Inleiding	6
2	Beleidsmatige ontwikkelingen	7
3	Productiegerelateerde bijdrage	9
3.1	Wijze van berekening	9
3.2	Productgroepprijzen	9
3.3	Productievoorstel	9
3.4	Budgettaire consequenties	14
4	Bijdrage voor gerechtskosten	16
5	Bijdrage voor overige kosten	17
5.1	Megazaken	17
5.2	Bijzondere kamers	17
5.3	College van beroep voor het Bedrijfsleven	18
6	Bijdrage voor niet-BFR 2005 taken	19
6.1	Bijdrage tuchtrecht	19
6.2	Secr. Commissies van Toezicht voor het gevangeniswezen	19
7	Aanvraag leenfaciliteit	21
8	Samenvattend begrotingsvoorstel voor de rechtspraak	22
9	Ontwikkeling eigen vermogen	23

Samenvatting

In deze meerjarenbegroting geeft de Rechtspraak aan welke activiteiten hij in 2016 en verder wil verrichten en welke extra middelen daarvoor nodig zijn. Het begrotingsvoorstel bevat tevens wijzigingsvoorstellen voor de toegekende bijdrage voor het uitvoeringsjaar 2015. In tabel 1 worden alle financiële mutaties voor 2015–2020 weergegeven ten opzichte van de stand van de begroting 2015 van het Ministerie van Veiligheid en Justitie.

Tabel 1 Mutaties begrotingsvoorstel Rechtspraak 2016
x € 1.000

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Productiegerelateerde bijdrage	33.657	- 27.164	37.544	45.052	30.428	38.903
Gerechtskosten	530	506	527	499	472	592
Overige kosten	1.853	428	427	427	428	428
Niet BFR	277	277	277	277	277	277
Gevolgen KEI	12.000	50.000	34.000	10.000	- 37.000	- 52.000
Werklastgevolgen procedurerichtlijn VK	5.700	11.200	11.200	11.200	11.200	11.200
Mutatie bijdrage Rechtspraak	54.018	35.247	83.975	67.455	5.806	- 600
Totaal gevraagd bijdrage MvV&J	1.007.148	1.000.361	996.246	979.727	939.984	933.578

De productiegerelateerde bijdrage wordt berekend door per productgroep het verwachte aantal zaken te vermenigvuldigen met de vooraf overeengekomen prijzen. Omdat op basis van de huidige instroomprognoses meer zaken instromen dan is gefinancierd in de begroting 2015 van Veiligheid en Justitie zal de productiegerelateerde bijdrage voor 2015 en volgende jaren moeten worden verhoogd. Voor het begrotingsjaar 2016 gaat het echter om een verlaging van ca. € 27 mln., voor het uitvoeringsjaar 2015 gaat het om een verhoging van ca. € 34 mln.

In dit begrotingsvoorstel wordt uitgegaan van de ketenbrede instroomcijfers zoals het Ministerie van Veiligheid en Justitie die eind 2014 heeft vastgesteld. Belangrijkste verandering in deze instroomcijfers ten opzichte van de gefinancierde reeks doet zich voor bij kanton rechtszaken, bestuursrechtelijke rechtszaken en belastingzaken. Het verwachte aantal civiele niet kanton-rechtszaken in genoemde jaren is lager dan in de begroting 2015 is opgenomen.

Voor vreemdelingenzaken worden, zoals eerder is besproken, vanaf 2015 aanvullende kosten in het begrotingsvoorstel opgenomen voor de inwerkingtreding van de Procedurerichtlijn. Deze werklastgevolgen zullen worden vertaald in een hogere productgroepprijs voor vreemdelingenzaken voor 2015 en de komende jaren.

De Rechtspraak doet alles wat mogelijk is om met het programma Kwaliteit en Innovatie (KEI) in de toekomst processen efficiënter te laten verlopen en op termijn kostenbesparingen te realiseren. De hoop is dat het programma KEI en alle innovaties binnen dat programma de komende jaren tot enige verbetering zal leiden in de toenemende werk- en productiedruk bij rechters en medewerkers. De gevolgen voor de Rechtspraakbegroting zijn gebaseerd op het wetgevingsadvies van de Raad van 28 januari 2015 naar aanleiding van de herijking van de business case KEI. Uit de herijkte business case blijkt dat er na 2018 aanzienlijke baten zijn te verwachten. Het is duidelijk dat de voor het programma KEI benodigde wetgeving later van kracht wordt en dat de implementatie

gefaseerd wordt uitgevoerd. Dat heeft tot gevolg dat de kostenbesparingen later dan 2016 worden gerealiseerd. In de periode tot 2018 zijn echter ook forse investeringen noodzakelijk.

In de geactualiseerde business case wordt er nog van uitgegaan dat de wetgeving per 1 januari 2016 inwerking treedt. Gezien de voortgang van de parlementaire behandeling van deze wetgeving en de vereiste voorbereidingstijd van een half jaar na vaststelling door Tweede en Eerste Kamer lijkt dit niet haalbaar. Op dit moment wordt uitgegaan van inwerkingtreding per 1 juli 2016. Door deze vertraging wordt € 7 mln. aan extra kosten voorzien in 2016.

In tabel 2 zijn de gevolgen van KEI nader uitgesplitst.

Tabel 2 Gevolgen KEI
x € 1.000

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Business case KEI	55.000	63.000	43.000	41.000	- 37.000	- 52.000
Niet door KEI ingevulde efficienctytaakstelling		32.000	32.000	4.000		
Totale problematiek	55.000	95.000	75.000	45.000	- 37.000	- 52.000
Dekking reguliere exploitatie/eigen vermogen	- 43.000	- 35.000	- 31.000	- 31.000		
Alternatieve invulling efficienctytaakstelling		- 10.000	- 10.000	- 4.000		
Gevolgen KEI	12.000	50.000	34.000	10.000	- 37.000	- 52.000

Uit de business case blijkt dat er in de eerste jaren per saldo extra investeringen noodzakelijk zijn en dat het beoogde neveneffect van kostenbesparingen pas in 2018 is te verwachten. De in de huidige prijsafspraken 2016 verdisconteerde efficienctytaakstelling van € 32 mln. zal derhalve niet door KEI kunnen worden ingevuld. Vanaf 2019 zijn de besparingen door KEI wel voldoende om die efficienctytaakstelling volledig te kunnen realiseren.

Een belangrijk deel van de noodzakelijke investeringen kunnen naar verwachting gedekt worden uit de reguliere exploitatie en het beschikbare eigen vermogen. Daarnaast zal de Rechtspraak naar verwachting met alternatieve maatregelen een deel van de efficienctytaakstelling kunnen invullen.

Per saldo zijn er dus aanvullende financiële middelen nodig om het programma KEI conform de geactualiseerde business case mogelijk te kunnen maken.

1 Inleiding

In deze meerjarenbegroting geeft de Rechtspraak aan welke activiteiten hij in de jaren 2015–2020 wil verrichten en welke middelen daarvoor nodig zijn. Het begrotingsvoorstel voldoet aan de afspraken die de Minister van Veiligheid en Justitie en de Raad voor de rechtspraak hebben gemaakt over begrotings- en verantwoordingsinformatie.

In de begroting van Veiligheid en Justitie over 2016 (september 2015) zal de Minister van Veiligheid en Justitie aangeven welke middelen hij beschikbaar stelt aan de Rechtspraak. Indien dit bedrag afwijkt van het bedrag in dit begrotingsvoorstel, geeft de minister gemotiveerd aan waarom dit het geval is. Vervolgens zal de Rechtspraak eind 2015 in het jaarplan 2016 gedetailleerd aangeven welke activiteiten worden ondernomen met de middelen die de Minister van Veiligheid en Justitie ter beschikking stelt. In dit begrotingsvoorstel 2016 worden ook wijzigingsvoorstellen gedaan voor het lopende uitvoeringsjaar 2015.

Leeswijzer

Dit begrotingsvoorstel is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 wordt gestart met de beleidsmatige ontwikkelingen. De financiële bijdrage van de Minister van Veiligheid en Justitie aan de Raad voor de rechtspraak conform het Besluit financiering rechtspraak 2005 bevat drie onderdelen: een productiegerelateerde bijdrage, een bijdrage voor gerechtskosten en een bijdrage voor overige kosten. In de hoofdstukken 3 tot en met 5 worden voor elk van deze onderdelen voorstellen gedaan. Hoofdstuk 6 heeft betrekking op de werkzaamheden van de Rechtspraak die niet voortvloeien uit de Wet op de Rechterlijke Organisatie en het Besluit Financiering rechtspraak 2005. Hoofdstuk 7 heeft betrekking op de leenfaciliteit. In hoofdstuk 8 wordt het totale begrotingsvoorstel gepresenteerd en in hoofdstuk 9 wordt de verwachte ontwikkeling van het eigen vermogen geschetst.

2 Beleidsmatige ontwikkelingen

Indien het parlement hieraan zijn goedkeuring verleent, zal het jaar 2016 het startpunt vormen van de geleidelijke invoering van het nieuwe procesrecht in civiele en bestuurszaken, zoals dat is neergelegd in de momenteel nog bij het parlement in behandeling zijnde wetsvoorstellen Kwaliteit en Innovatie (KEI). De nieuwe wijze van procederen kenmerkt zich niet alleen door kortere termijnen en meer regie door de rechter, maar ook door een digitalisering van de procesvoering. Een ander onderdeel van KEI is de versterking van het toezicht door de rechter-commissaris in insolventiezaken (WSNP en faillissementen) en door de kantonrechter op beschermingsbewind, curatele en mentorschap. Een betere dienstverlening aan de samenleving bieden door snelle, eenvoudige en digitale procedures, dat is het doel van KEI. Een bijkomend effect van KEI is dat de Rechtspraak efficiënter kan gaan werken, wat leidt tot kostenbesparing.

Maatschappelijke baten

De inschatting is dat de maatschappelijke baten jaarlijks circa € 270 mln. bedragen als gevolg van een efficiëntere inzet van kapitaal. Dominant element hierbij is de verkorting van de doorlooptijden die een versnelling van economische processen en een betere benutting van kapitaal tot gevolg heeft. Dit kan worden becijferd op circa € 225 mln. Verder mogen besparingen worden verwacht als gevolg van lagere deurwaarderkosten en kosten voor ketenpartners en advocatuur (€ 35 mln.) en tijdsparing bij burgers en bewindsvoerders (circa € 10 mln.).

Besparingen bij de Rechtspraak

Ten gevolge van KEI zullen de totale jaarlijkse kosten van de rechtspraak vanaf 2018 per saldo afnemen. De besparingen – die zich later voordoen dan in eerste instantie verwacht – lopen op van € 11 mln. in 2018 tot € 54 mln. in 2020. De IT-kosten nemen weliswaar toe maar de kosten van met name administratief personeel en «papier» (kopieer- en frankeerkosten) en huisvesting nemen uiteindelijk sterker af.

Investerings door de Rechtspraak

Om deze maatschappelijke baten en rechtspraakbesparingen mogelijk te maken moeten investeringen worden gedaan in de periode 2013–2020. Het gaat dan zowel om IT-investeringen als om investeringen ten behoeve van de implementatie. Zo is bijvoorbeeld een aanzienlijke investering nodig om de zittingszalen aan te passen tot «digitale zittingszalen», waar zaken ter zitting digitaal behandeld kunnen worden.

Het is duidelijk dat deze invoering een majeure operatie voor de gerechten betekent, die neerkomt op een forse reorganisatie. In zijn wetgevingsadvies van 28 januari 2015 heeft de Raad de meerjarige kosten van deze operatie nader inzichtelijk gemaakt.

In het licht van hetgeen in het rapport van de visitatiecommissie is opgemerkt over de spankracht van de organisatie en de noodzaak om voldoende middelen uit te trekken om dergelijke grote vernieuwingen te begeleiden, dringt de Raad er bij de Minister van Veiligheid en Justitie op aan de Rechtspraak de benodigde financiële armslag te geven om deze operatie succesvol te kunnen voltooien. Hiervoor is primair van belang dat het financieringsstelsel, zoals dat is neergelegd in de Wet op de rechtelijke organisatie en het Besluit financiering rechtspraak, ten volle in praktijk wordt gebracht. Deze begroting vormt hiervoor de inzet van de zijde van

de Raad voor wat betreft de aantallen te verwachten rechtszaken. Uiteraard moet daarbij worden uitgegaan van prijzen voor die zaken die voldoende ruimte laten voor een aanvaardbaar kwaliteitsniveau. Om de zorgelijke ontwikkeling van de werkdruk bij de gerechten en het effect dat dit heeft op de kwaliteit van de rechtspraak tegen te gaan, zijn professionele standaarden ontwikkeld, die voor Raad en gerechten het voornaamste kompas vormen voor het realiseren van een verantwoord kwaliteitsniveau.

Deugdelijke financiering is eveneens een belangrijke randvoorwaarde voor een succesvolle realisatie door de gerechten van de projecten en programma's ter verbetering van het functioneren en het digitaliseren van de strafrechtketen (taskforce OM/ZM, VPS, DWS etc.).

Het programma Kwaliteit en Innovatie vormt de spil waar het gaat om de uitvoering van de Agenda van de Rechtspraak 2015–2018, waarin de prioriteiten voor deze jaren zijn neergelegd: snelle, toegankelijke en deskundige rechtspraak. Het resultaat moet zijn een grotere tevredenheid over de duidelijkheid van procedures, doorlooptijden van procedures en begrijpelijkheid van uitspraken van rechters en de toegankelijkheid van rechtspraak in het algemeen.

Gevolgen wijziging rijkshuisvestingsstelsel 2016

Het stelsel van de financiering van de rijkshuisvesting wordt per 2016 op een nieuwe leest geschoeid. De regering heeft nog geen besluit genomen over de wijze waarop de stelselwijziging voor specialties concreet wordt vormgegeven. Als de wijzigingen in het financieringsstelsel leiden tot substantieel hogere kosten voor de Rechtspraak dan kan dit niet door de Raad worden ondersteund. Het kan daarbij om zowel structureel (huur) als incidenteel (egalisatieschuld Rijksvastgoedbedrijf) gaan om tientallen miljoenen aan meerkosten ten opzichte van de huidige kosten. Als de regering, ondanks de substantieel hogere kosten voor de Rechtspraak, besluit tot een stelselwijziging zal de Rechtspraak deze kosten niet zelf kunnen opvangen.

3 Productiegerelateerde bijdrage

3.1 Wijze van berekening

In de financiële verhouding tussen de Raad en de Minister van Veiligheid en Justitie is voor het overgrote deel (ongeveer 95%) van de taken sprake van outputfinanciering. Meer zaken afdoen betekent hogere kosten; minder geld betekent dat minder zaken kunnen worden afgedaan. In dit licht zijn producten van de Rechtspraak gedefinieerd en zijn hiervoor prijzen afgesproken. Met ingang van 2005 zijn binnen de vier sectoren (civiel recht, strafrecht, bestuursrecht en kanton) tien productgroepen gedefinieerd en ondergebracht in de productie gerelateerde bijdrage (Besluit financiering rechtspraak 2005, art. 10).

3.2 Productgroeprijzen

In tabel 3 zijn de prijzen opgenomen die de Raad voor de rechtspraak en het Ministerie van Veiligheid en Justitie zijn overeengekomen voor de periode 2014–2016.

Tabel 3 Overzicht prijzen per productgroep x € 1

Productgroep	2015	2016	daarna
Rechtbanken			
Rechtbank Civiel	801,54	769,92	769,92
Rechtbank Bestuur	2.205,39	2.126,20	2.126,20
Rechtbank Straf	1.028,23	991,45	991,45
Rechtbank Kanton	156,31	151,27	151,27
Rechtbank VK	998,62	969,50	969,50
Rechtbank Belasting	1.131,08	1.096,71	1.096,71
Hoven			
Hof Civiel	3.871,31	3.714,00	3.714,00
Hof Straf	1.551,96	1.496,98	1.496,98
Hof Belasting	3.649,80	3.527,78	3.527,78
Centrale Raad van beroep	3.450,32	3.316,15	3.316,15

Prijzen zijn gebaseerd op loon- prijspeil 2014. Prijzen worden jaarlijks geïndexeerd

3.3 Productievoorstel

Betrouwbare instroomramingen

De basis voor de capaciteitsbehoefte en het productievoorstel voor 2015 t/m 2020 en daarmee voor de productiegerelateerde bijdrage is conform het Besluit financiering rechtspraak 2005 de verwachte instroom in die periode. In dit begrotingsvoorstel wordt uitgegaan van de door het Ministerie van Veiligheid en Justitie opgestelde meerjarenprognose van de capaciteitsbehoefte in de justitiële ketens (PMJ) voor de strafzaken, de civiele en bestuursrechtelijke zaakstromen en de prognose van de capaciteitsbehoefte meerjarenproductieprognose (MPP) in de vreemdelingenketen.

In de meerjarenprognoses wordt onder andere gebruikgemaakt van de prognoses van de werkzame en werkloze beroepsbevolking, het werkloosheidspercentage, de koopkrachtontwikkeling, het gemiddeld inkomen, werkloosheidsuitkeringen, de bijstandsuitkeringen, de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, de ontwikkeling van de bruto toegevoegde waarde en de belastingdruk. Voor 2015 zijn die prognoses ontleend aan de Macro Economische Verkenningen van september 2014 van het Centraal

Planbureau (CPB, sep 2014). Voor 2016–2023 is dat de publicatie «Drie herstelscenario's voor de periode 2016–2023» (van der Horst & Kranendonk, CPB, augustus 2014) en vanaf 2024 de lange termijn verkenningen van het Centraal Planbureau (Huizinga & Smid, 2004; Roodenburg & Van Vuuren, 2004, Smid 2007). Voor de ramingen in de periode 2016–2023 is gekozen voor het «Moderate recovery» scenario. Voor de lange termijn ramingen is gekozen voor het «Strong Europe» scenario.

Verwachte ontwikkeling van de capaciteitsbehoefte in de periode 2015 t/m 2020¹

Kantonzaken

De verwachte capaciteitsbehoefte voor de behandeling van kantonzaken ligt de komende jaren, vooral vanaf 2017, duidelijk boven het in de V&J-begroting 2015 opgenomen volume (zie tabel 4). Dit is deels het gevolg van een hogere raming van het zaaksvolume dan een jaar geleden en deels omdat in de V&J begroting vanaf 2017 een geringer aantal zaken is gefinancierd dan de prognose toen aangaf. Hieronder wordt een en ander toegelicht.

De huidige prognose Mulderzaken is hoger (6% tot 8%) dan de vorige raming voor de begroting 2015, door de hogere raming van het aantal gijzelingszaken. Die hogere raming is vooral het gevolg van de hoge gerealiseerde instroom in 2013 en 2014 die ver boven de vorige raming ligt.

Het totale aantal overtredingszaken en Mulderzaken dat bij de kantonrechter komt, zal naar verwachting in de komende jaren redelijk stabiel zijn, waarbij naar verwachting in 2015 nog een afname van gijzelingszaken te zien zal zijn.

Het aantal civiele procedures bij de kantonrechter stijgt in de periode 2015 t/m 2020 sterk, gemiddeld met ruim 2% per jaar. Deze meerjarenprognose ligt slechts in zeer geringe mate boven de vorige prognose voor de begroting 2015. Wel ligt de nu verwachte capaciteitsbehoefte, vooral in de jaren vanaf 2017 duidelijk boven de in de begroting 2015 opgenomen aantallen. Dat komt doordat in de betreffende V&J begroting voor de financiering de PMJ-prognose niet is gevolgd.

Deze groei van civiele kantonzaken is het gevolg van de zeer sterke toename van verzoeken tot bewind meerderjarigen (curatele, bewind, mentorschap) en het rekening en verantwoording afleggen over het gevoerde beheer daarin.

Het verwachte volume dagvaardingszaken bij de kantonrechter neemt in de komende jaren sterk af en neemt vervolgens vanaf 2018 weer in lichte mate toe. Deze ontwikkeling hangt samen met de economische ontwikkelingen en sociale zekerheid, zoals de dalende werkloosheid (vanaf 2015), het dalende aantal bijstandsuitkeringen (vanaf 2016): het aantal dagvaardingszaken bij de kantonrechter (zoals incassozaken) neemt af als de economie zich gunstig ontwikkelt.

Civiel recht rechtbanken en hoven

De huidige meerjarenprognose civiele zaken bij de rechtbanken is veel lager dan de vorige raming voor de begroting 2015, onder andere omdat de realisatiecijfers tot nu toe lager zijn uitgevallen. In tabel 4 wordt dat

¹ Het verwachte volume eind 2020 wordt daarbij vergeleken met het gefinancierde volume.

zichtbaar: de nu verwachte capaciteitsbehoefte is meerjarig veel geringer dan vorig jaar werd verwacht.

De instroom civiele zaken bij de rechtbanken zal in de periode 2015 t/m 2020 (in vergelijking met 2014) slechts in zeer geringe mate toenemen, met minder dan 1% per jaar. Die lichte toename is zowel bij verzoekschriften als dagvaardingen te zien. De verwachte dalende werkloosheid is van invloed op de ontwikkeling van deze zaaksstroom: een afnemende werkloosheid heeft een remmende werking op de groei van verzoekschriftprocedures en dagvaardingszaken.

Ook de huidige meerjarenprognose civiele zaken bij de gerechtshoven is veel lager dan de vorige raming voor de begroting 2015 (zie tabel 4), onder andere omdat de realisatiecijfers tot nu toe lager uitvielen.

De capaciteitsbehoefte voor de behandeling van civiele zaken in hoger beroep zal in de periode 2015 t/m 2020 redelijk stabiel blijven. Het aantal dagvaardingszaken in hoger beroep neemt af mede als gevolg van de daling van het aantal appellabele kantonzaken bij de rechtbanken. Het aantal verzoekschriften bij de gerechtshoven neemt toe en is het gevolg van een lichte toename daarvan bij de rechtbanken.

Strafzaken rechtbanken en hoven

De huidige meerjarenprognose strafzaken bij de rechtbanken voor de begroting 2016 ligt op een iets lager niveau (2% tot 3%) dan de vorige raming voor de begroting 2015.

De prognose strafzaken bij de rechtbanken (misdrijven) geeft in 2015 in vergelijking met 2014 nog een lichte stijging te zien als gevolg van voorraadverkleiningen bij het OM, maar naar verwachting zal het aantal voor de rechter te brengen strafzaken in 2016 afnemen en verder dalen in de jaren erna. Over de gehele periode 2015 t/m 2020 daalt (in vergelijking met 2014) de instroom met bijna 1% per jaar, omdat het aantal geregistreerde misdrijven zal gaan dalen.

De huidige meerjarenprognose strafzaken bij de gerechtshoven is vrijwel gelijk aan de vorige raming voor de begroting 2015, zoals tabel 4 laat zien. Het aantal strafzaken bij de gerechtshoven blijft volgens de prognoses over de gehele periode 2015 t/m 2020 bezien, redelijk constant.

Bestuursrecht

De huidige meerjarenprognose belastingzaken bij de rechtbanken ligt boven de vorige prognose voor de begroting 2015. De verwachte capaciteitsbehoefte ligt, vooral in de jaren na 2016, duidelijk boven de in de begroting 2015 opgenomen aantallen zaken (zie tabel 4), deels vanwege de hogere prognose en deels omdat in de betreffende begroting de PMJ-prognose niet is gevolgd.

Het aantal belastingzaken bij de rechtbanken zal in 2020 naar verwachting op een vrijwel vergelijkbaar niveau (+2%) liggen als in 2014.

De huidige meerjarenprognose reguliere bestuursrechtelijke zaken ligt slechts weinig (3% tot 4%) boven het niveau van de vorige raming voor de begroting 2015. Dat het verwachte aantal zaken toch duidelijk boven het aantal opgenomen in de V&J begroting 2015 ligt (zie tabel 4), komt doordat in de betreffende begroting voor de financiering de PMJ-prognose niet is gevolgd.

Het aantal reguliere bestuursrechtelijke zaken bij de rechtbanken neemt over de gehele periode 2015 t/m 2020 toe met tussen de 1% en 2% per jaar, in vergelijking met het gerealiseerde niveau in 2014. De toename vindt naar verwachting vanaf 2017 plaats.

De huidige meerjarenprognose belastingzaken bij de gerechtshoven ligt boven de vorige prognose voor de begroting 2015. De verwachte capaciteitsbehoefte ligt, vooral in de jaren na 2016, duidelijk boven de in de begroting 2015 opgenomen aantallen (zie tabel 4). Dit is deels het gevolg van de hogere prognose, maar vooral omdat in de betreffende begroting de PMJ-prognose niet is gevolgd.

Het aantal belastingzaken in hoger beroep neemt in de jaren 2015 t/m 2017 af met gemiddeld ruim 1% per jaar, vooral als gevolg van de instroom remmende werking van de voorgenomen verhoging griffierechten en het besluit proceskostenvergoeding WOZ-zaken.

De huidige meerjarenprognose voor de CRvB is ongeveer even hoog als de vorige prognose voor de begroting 2015. De verwachte capaciteitsbehoefte is, vooral in de jaren na 2016, duidelijk hoger dan de in de V&J begroting 2015 opgenomen aantallen zaken (zie tabel 4), omdat in de betreffende begroting de PMJ-prognose niet is gevolgd.

De capaciteitsbehoefte bij de Centrale Raad van Beroep (CRvB) zal in 2015 sterk toenemen en naar verwachting de komende jaren op dat hoge niveau blijven, niet alleen om de instroom op te vangen maar ook om op termijn de werkvoorraad te verkleinen.

Uitgangspunt voor de raming van het aantal vreemdelingenzaken voor dit begrotingsvoorstel is de op 6 november jl. vastgestelde meerjarenproductie-prognose vreemdelingenketen(MPP) van het Ministerie van Veiligheid en Justitie. In deze prognose neemt de instroom van **vreemdelingenberoepen** ten opzichte van de MPP 2014 met 20% af. Die lagere prognose van het aantal vreemdelingenzaken komt voor 2015 en volgende jaren uit op ca. 34.600 zaken. Dit is volgens het Ministerie van Veiligheid en Justitie, ondanks de hoger voorspelde instroom asielzoekers, met name het gevolg van het hoge geprognosticeerde percentage inwilligingen op asielaanvragen bij de IND en de daling van de vreemdelingenbewaringscapaciteit. Inmiddels blijkt de instroom op onderdelen toch hoger uit te komen dan geprognosticeerd.

De grote fluctuaties in de instroom zijn voor de Rechtspraak aanleiding de bufferafpraak van 2.000 zaken voort te zetten. Daarmee kan een eventueel hogere instroom van asielzoekers, of een eventueel hoger afwijzingspercentage sneller bij de rechtbanken worden opgevangen. Financiering van de buffercapaciteit voor VK-zaken maakt een doelmatige inrichting van de asielketen mogelijk (het voorkomt met name onnodig hoge opvangkosten bij het COA).

Op 1 juli 2015 zal de Procedurerichtlijn en de Opvangrichtlijn in de Vreemdelingenwet 2000 vermoedelijk geïmplementeerd worden. De voorgestelde wijzigingen zullen grote werklastgevolgen hebben voor de vreemdelingenkamers. Deze gevolgen heeft de Raad gekwantificeerd in het wetgevingsadvies van december 2014 over de procedurerichtlijn. Voor de vreemdelingenkamers betekent deze wetswijziging een werklastverzwaring per zaak van ca. 30% in tijd. In 2015 is daarom een capaciteitsuitbreiding noodzakelijk voor een hogere werklast per zaak van ca. 5,7 mln. euro en in 2016 en volgende jaren gaat het om ca. 11,2 mln. euro aan extra kosten. Als deze prijseffecten zoals met u besproken, gefinancierd worden kan de oploop van voorraad en doorlooptijd bij inwerkingtreding worden beperkt.

Begrotingsvoorstel rechtspraak 2016

Productievoorstel

Het productievoorstel, uitgedrukt in het aantal te financieren zaken (verdeeld over de tien productgroepen), wordt in hoge mate bepaald door de hiervoor genoemde instroom van zaken en de gewenste buffercapaciteit bij de vreemdelingenkamers.

**Tabel 4 Productievoorstel 2016
(aantallen producten)**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rechtbank Civiel	309.375	308.606	309.985	310.943	311.799	311.661
Rechtbank Bestuur	50.641	51.839	53.752	54.657	55.414	56.777
Rechtbank Straf	184.182	174.032	173.300	172.331	171.331	170.348
Rechtbank Kanton	1.099.147	1.095.339	1.118.983	1.155.236	1.195.027	1.236.980
Rechtbank VK	36.630	36.920	36.700	36.700	36.700	36.700
Rechtbank Belasting	26.905	27.082	27.289	27.508	27.734	27.965
Totaal Rechtbanken	1.706.880	1.693.818	1.720.009	1.757.375	1.798.005	1.840.431
Hof Civiel	15.309	13.991	14.856	14.966	15.088	15.221
Hof Straf	39.225	38.531	38.517	38.508	38.463	38.407
Hof Belasting	5.014	4.821	4.777	4.756	4.737	4.719
Totaal hoven	59.548	57.343	58.150	58.230	58.288	58.347
Centrale Raad van beroep (CRvb)	7.800	7.882	8.099	7.988	7.780	7.693
Totalen Rechtbank, hoven en CRvB	1.774.228	1.759.043	1.786.258	1.823.593	1.864.073	1.906.471

In tabel 5 zijn de huidige productieafspraken uit de begroting van Veiligheid en Justitie voor 2015 weergegeven.

**Tabel 5 productieafspraken V&J-begroting 2015
(aantallen producten)**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rechtbank Civiel	310.495	337.793	309.121	309.100	318.448	318.448
Rechtbank Bestuur	46.267	50.623	46.705	46.446	48.471	48.471
Rechtbank Straf	181.045	176.795	176.013	175.162	174.384	174.384
Rechtbank Kanton	985.796	1.057.091	976.781	992.196	1.042.359	1.042.359
Rechtbank VK	44.240	39.900	39.750	39.750	39.750	39.750
Rechtbank Belasting	22.711	24.208	22.245	22.000	22.501	22.501
Totaal Rechtbanken	1.590.554	1.686.410	1.570.615	1.584.655	1.645.913	1.645.913
Hof Civiel	15.894	18.025	16.932	16.882	17.362	17.362
Hof Straf	38.008	38.217	38.208	38.202	38.196	38.196
Hof Belasting	3.864	4.052	3.796	3.821	3.950	3.950
Totaal hoven	57.766	60.294	58.936	58.905	59.508	59.508
Centrale Raad van beroep (CRvb)	6.930	7.517	6.806	6.603	6.813	6.813
Totalen Rechtbank, hoven en CRvB	1.655.250	1.754.220	1.636.358	1.650.163	1.712.234	1.712.234

Begrotingsvoorstel rechtspraak 2016

In tabel 6 wordt het verschil tussen het productievoorstel (tabel 4) en de gefinancierde aantallen in de begroting van Veiligheid en Justitie 2015 (tabel 5) weergegeven. Het gaat hier om aantallen producten.

Tabel 6 Mutaties in capaciteit ten opzichte van de V&J-begroting 2015 (aantallen producten)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rechtbank Civiel	- 1.120	- 29.187	864	1.843	- 6.649	- 6.787
Rechtbank Bestuur	4.374	1.216	7.047	8.211	6.943	8.306
Rechtbank Straf	3.137	- 2.763	- 2.713	- 2.831	- 3.053	- 4.036
Rechtbank Kanton	113.351	38.248	142.202	163.040	152.668	194.621
Rechtbank VK	- 7.610	- 2.980	- 3.050	- 3.050	- 3.050	- 3.050
Rechtbank Belasting	4.194	2.874	5.044	5.508	5.233	5.464
Totaal Rechtbanken	116.326	7.408	149.394	172.720	152.092	194.518
Hof Civiel	- 585	- 4.034	- 2.076	- 1.916	- 2.274	- 2.141
Hof Straf	1.217	314	309	306	267	211
Hof Belasting	1.150	769	981	935	787	769
Totaal hoven	1.782	- 2.951	- 786	- 675	- 1.220	- 1.161
Centrale Raad van beroep (CRvb)	870	365	1.293	1.385	967	880
Totalen Rechtbank, hoven en CRvB	118.978	4.823	149.900	173.430	151.839	194.237

3.4 Budgettaire consequenties

In tabel 7 is de productiegerelateerde bijdrage uit de begroting van Veiligheid en Justitie 2015 weergegeven.

Tabel 7 Productiegerelateerde bijdrage V&J-begroting 2015 (x € 1.000)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rechtbank Civiel	248.873	260.074	237.998	237.983	245.180	245.180
Rechtbank Bestuur	102.038	107.634	99.305	98.753	103.060	103.060
Rechtbank Straf	186.155	175.284	174.508	173.665	172.893	172.893
Rechtbank Kanton	154.090	159.911	147.762	150.094	157.682	157.682
Rechtbank VK	44.179	38.683	38.538	38.538	38.538	38.538
Rechtbank Belasting	25.688	26.549	24.396	24.128	24.677	24.677
Totaal Rechtbanken	761.023	768.134	722.508	723.160	742.029	742.029
Hof Civiel	61.532	66.945	62.885	62.699	64.481	64.481
Hof Straf	58.986	57.210	57.197	57.188	57.179	57.179
Hof Belasting	14.103	14.294	13.391	13.479	13.936	13.936
Totaal hoven	134.621	138.448	133.473	133.366	135.596	135.596
Centrale Raad van beroep (CRvb)	23.912	24.927	22.571	21.896	22.595	22.595
Totalen Rechtbank, hoven en CRvB	919.556	931.510	878.551	878.422	900.219	900.219
Dekking bijdrage derden	- 10.726	- 10.726	- 10.726	- 10.726	- 10.726	- 10.726
Totaal onder aftrek bijdrage derden	908.830	920.784	867.825	867.696	889.493	889.493

Begrotingsvoorstel rechtspraak 2016

In tabel 8 wordt per productiegroep aangegeven wat de verschillen zijn tussen de eerder toegekende middelen uit de begroting van Veiligheid en Justitie 2015 en de middelen die nodig zijn om het productievoorstel zoals beschreven in paragraaf 3.3 (tabel 4) mogelijk te maken.

Tabel 8 Budgettaire gevolgen productievoorstel 2016
(x € 1.000)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Productiegerelateerde bijdrage conform begroting 2015	908.879	920.836	867.929	867.800	889.570	889.570
Rechtbank Civiel	- 897	- 22.472	665	1.419	- 5.119	- 5.226
Rechtbank Bestuur	9.645	2.586	14.983	17.458	14.762	17.660
Rechtbank Straf	3.225	- 2.740	- 2.690	- 2.807	- 3.026	- 4.001
Rechtbank Kanton	17.718	5.786	21.512	24.664	23.095	29.441
Rechtbank VK	- 7.599	- 2.889	- 2.957	- 2.957	- 2.957	- 2.957
Rechtbank Belasting	4.744	3.152	5.532	6.041	5.739	5.993
Totaal Rechtbanken	26.836	- 16.576	37.044	43.818	32.493	40.910
Hof Civiel	- 2.266	- 14.982	- 7.710	- 7.115	- 8.444	- 7.950
Hof Straf	1.889	470	462	458	400	316
Hof Belasting	4.197	2.713	3.461	3.299	2.775	2.711
Totaal hoven	3.821	- 11.798	- 3.786	- 3.359	- 5.270	- 4.923
Centrale Raad van beroep (CRvb)	3.000	1.210	4.286	4.594	3.205	2.917
Totalen Rechtbank, hoven en CRvB	33.657	- 27.164	37.544	45.052	30.428	38.903

Voor 2015 is ca. € 34 mln. meer nodig en voor 2016 ca. € 27 mln. minder. De structurele prognose na 2016 geeft op basis van de vastgestelde prijzen een toename te zien ten opzichte van het beschikbare kader.

Indien onvoldoende financiële middelen beschikbaar komen om de verwachte zaken af te doen ontstaan achterstanden en lopen de doorlooptijden sterk op. Dat is schadelijk voor de rechtsstaat en belemmert het goed functioneren van de economie. Vertraging in gerechtelijke procedures over geschillen vergroot de schade voor bedrijven en voor particulieren met als gevolg een verdere verslechtering van de economie. Hierbij wordt onder meer bedoeld op vertraging in de behandeling van ontslagzaken, die belemmerend kan werken op reorganisaties bij bedrijven en de langere duur van de afwikkeling van insolventies, waardoor crediteuren onnodig lang niet over de hun toekomende financiële middelen kunnen beschikken. De Rechtspraak moet dan ook over voldoende capaciteit kunnen beschikken om de verwachte instroom aan zaken af te doen binnen de thans geldende termijnen.

4 Bijdrage voor gerechtskosten

De gerechtskosten in civiele en bestuurlijke zaken zijn conform het Besluit financiering rechtspraak 2005 voor rekening van de gerechten. Het gaat onder andere om kosten voor getuigen, tolken en vertalers en deskundigen. De bijdrage voor gerechtskosten in civiele en bestuursrechtelijke zaken voor 2015 en verder komt conform het BFR 2005 tot stand door de verwachte productie in de sectoren civiel en bestuur (tabel 8) te vermenigvuldigen met de in 2014 gerealiseerde kostprijzen per sector (€ 2,64 voor civiel en € 8,56 voor bestuur).

Tabel 9 Verwachte instroom civiel en bestuur (absolute aantallen)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rechtbank Civiel	309.375	308.606	309.985	310.943	311.799	311.661
Rechtbank Bestuur	50.641	51.839	53.752	54.657	55.414	56.777
Rechtbank Kanton	861.858	860.377	882.768	917.347	955.552	995.979
Rechtbank VK	36.630	36.920	36.700	36.700	36.700	36.700
Rechtbank Belasting	26.905	27.082	27.289	27.508	27.734	27.965
Totaal Rechtbanken	1.285.409	1.284.824	1.310.494	1.347.155	1.387.199	1.429.082
Hof Civiel	15.309	13.991	14.856	14.966	15.088	15.221
Hof Belasting	5.014	4.821	4.777	4.756	4.737	4.719
Totaal hoven	20.323	18.812	19.633	19.722	19.825	19.940
Centrale Raad van beroep (CRvb)	7.800	7.882	8.099	7.988	7.780	7.693
Totalen Rechtbank, hoven en CRvb	1.313.532	1.311.518	1.338.226	1.374.865	1.414.804	1.456.715

Tabel 10 mutatie bijdrage gerechtskosten conform systematiek BFR 2005 x € 1.000

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gerechtskosten	4.224	4.228	4.311	4.413	4.523	4.643
– waarvan civiel	3.136	3.127	3.192	3.286	3.390	3.497
– waarvan bestuur	1.087	1.101	1.119	1.127	1.133	1.146
V&J-begroting 2015	3.694	3.722	3.784	3.914	4.051	4.051
Vershil tov. begroting V&J 2015	530	506	527	499	472	592

5 Bijdrage voor overige kosten

De bijdrage voor overige kosten heeft betrekking op de megazaken in het strafrecht, de bij wet aan gerechten opgedragen bijzondere kamers en het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

5.1 Megazaken

Megazaken in het strafrecht hebben betrekking op grote tijdrovende zaken waardoor toepassing van de normale kostprijzen voor strafzaken niet passend is. Bij de rechtbanken wordt in 2015 uitgegaan van circa 5.433 megazittingsuren. Bij de hoven wordt uitgegaan van circa 2.028 megazittingsuren. Daarnaast wordt vanaf 2015 ook rekening gehouden met een aantal civiele megazaken.

Tabel 11 Budgettaire gevolgen raming Megazaken
x € 1.000

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Begrotingsvoorstel 2015						
Megazaken rechtbanken	10.639	10.639	10.639	10.639	10.639	10.639
Megazaken hoven	3.972	3.971	3.972	3.972	3.972	3.972
Wimzaken hof Den Haag	1.011	1.011	1.011	1.011	1.011	1.011
Wimzaken rb Den Haag	1.596	1.596	1.596	1.596	1.596	1.596
Totaal begrotingsvoorstel 2016	17.217	17.216	17.217	17.217	17.217	17.217
V&J-begroting 2015	17.217	17.216	17.217	17.217	17.217	17.217
Vershil tov. V&J-begroting 2015	0	0	0	0	1	1

De rechtbank en het hof in Den Haag zijn exclusief bevoegd om zaken voortvloeiend uit de Wet internationale misdrijven te behandelen. Deze zaken vragen een andere wijze van voorbereiden en kennis dan «normale» megazaken. Zo moet voor deze zaken inzicht worden verkregen in verdragsrecht, recht van internationale organisaties en tribunalen terzake van diverse leerstukken en internationale verdragen.

5.2 Bijzondere kamers

Bij de bijzondere kamers gaat het om specifieke kamers van gerechten die – met uitsluiting van andere gerechten – bij wet bevoegd zijn verklaard om bepaalde zaken te behandelen. Het gaat om: de douanekamer (hof Amsterdam, rechtbank Noord-Holland), de Ondernemingskamer (hof Amsterdam), de kamer voor het kwekersrecht (hof Den Haag), de octrooikamer (hof Den Haag, rechtbank Den Haag), de merkenwetkamer (hof Den Haag), zaken in verband met de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Mulderzaken bij hof Arnhem-Leeuwarden, rechtbank Noord-Nederland), adviezen ingevolge de Wet overdracht tenuitvoerlegging (WOTS, hof Arnhem-Leeuwarden), de centrale grondkamer (hof Arnhem-Leeuwarden), de kamer voor bijzondere competentiezaken bestuurszaken (OPTA/NMA, rechtbank Rotterdam) liaisonrechter (rechtbank Den Haag) en de raden penitentiaire kamer (hof Arnhem-Leeuwarden).

Begrotingsvoorstel rechtspraak 2016

**Tabel 12 Budgettaire gevolgen van de raming Bijzondere kamers rechtspraak
x € 1000**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Begrotingsvoorstel 2016						
Bijzondere Kamers	9.884	8.459	8.459	8.459	8.459	8.459
V&Jbegroting 2015	8.007	8.007	8.007	8.007	8.007	8.007
Vershil t.o.v. V&J-begroting 2015	1.877	452	452	452	452	452

In 2015 komen de overige kosten zo'n € 1,8 miljoen hoger uit dan bij ontwerpbegroting 2015 is geprognosticeerd. Deze stijging wordt met name veroorzaakt door een incidenteel, fors hogere instroom van Mulderzaken in hoger beroep. Deze hogere instroom is het gevolg van het wegwerken van achterstanden bij het Openbaar Ministerie in 2014 en 2015. Verder is er een structurele stijging van de bijzondere competentie zaken bij de rechtbank Rotterdam (€ 100.000) en Octrooizaken bij de rechtbank Den Haag (€ 250.000) opgenomen. Ook is t.b.v. de honorering van de raden penitentiaire kamer bij het hof Arnhem Leeuwarden € 62.000 structureel opgenomen.

5.3 College van beroep voor het Bedrijfsleven

**Tabel 13 Budgettaire gevolgen van de raming College van beroep voor bedrijfsleven
x € 1000**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Begrotingsvoorstel 2016						
CBB	6.400	6.400	6.400	6.400	6.400	6.400
Totaal begrotingsvoorstel 2016	6.400	6.400	6.400	6.400	6.400	6.400
V&J-begroting 2015	6.424	6.424	6.424	6.424	6.424	6.424
Vershil t.o.v. V&J-begroting 2015	- 24	- 24	- 24	- 24	- 24	- 24

Ten opzichte van de in de begroting van Veiligheid en Justitie 2015 opgenomen middelen ten behoeve van het College van beroep voor het bedrijfsleven ontstaat op basis van de huidige inzichten voor de komende jaren een klein overschot.

6 Bijdrage voor niet-BFR 2005 taken

De bijdrage voor niet-BFR 2005 taken heeft betrekking op de bijdrage die de Rechtspraak van de Minister van Veiligheid en Justitie en van derden ontvangt voor andere dan de in het Besluit Financiering Rechtspraak 2005 geregelde taken. Het gaat hier om tuchtrecht, de secretariaten van de commissies van toezicht voor het gevangeniswezen en enkele overige taken.

Tabel 14 Budgettaire gevolgen van de raming Niet BFR 2005 taken
x € 1000

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Begrotingsvoorstel 2016						
Tuchtrecht	3.015	3.015	3.015	3.015	3.015	3.015
Secr. Commissie van toezicht	6.171	6.171	6.171	6.171	6.171	6.171
Overige taken						
V&J-begroting 2015						
Tuchtrecht	2.792	2.792	2.793	2.793	2.793	2.793
Secr. Commissie van toezicht	6.116	6.116	6.116	6.116	6.116	6.116
Overige taken						
Totaal begrotingsvoorstel 2016	9.186	9.186	9.186	9.186	9.186	9.186
Totaal V&J-begroting 2015	8.908	8.908	8.909	8.909	8.909	8.909
Vershil tov. V&J-begroting 2015	277	277	277	277	277	277

6.1 Bijdrage tuchtrecht

Bij tuchtrecht gaat het om de kosten die gerechten maken ten behoeve van tuchtcolleges. Tuchtcolleges in eerste aanleg, zoals de Raden van Discipline (advocatuur), de kamers voor het notariaat, de Kamer voor Gerechtsdeurwaarders, zijn zelfstandige colleges die veelal voor bemensing, huisvesting of plaats van zaaksbehandeling grotendeels van een gerecht afhankelijk zijn. De bepalingen over bekostiging van de Wet op de Rechterlijke Organisatie en het Besluit Financiering Rechtspraak 2005 zijn op deze colleges niet van toepassing. Met de gerechten die het aangaat worden – buiten de Raad om – afspraken gemaakt. De genoemde bedragen zijn overeengekomen tussen de desbetreffende gerechten en de tuchtcolleges die vallen onder de beleidsverantwoordelijkheid van het Ministerie van Veiligheid en Justitie.

Op dit moment is bij het Ministerie van Veiligheid en Justitie een wetsvoorstel in voorbereiding, dat regelt dat de kosten van het toezicht op notarissen en gerechtsdeurwaarders en de kosten van tuchtrechtspraak van advocaten, notarissen en gerechtsdeurwaarders worden doorberekend aan de beroepsgroepen. Als dit wetsvoorstel tot wet wordt verheven, heeft dit consequenties voor de wijze van financiering van de kamers voor het notariaat en de Notaris- en Gerechtsdeurwaarderskamer bij het Hof Amsterdam. In elk geval zal er de komende één á twee jaar geen verandering plaats vinden in de wijze van financieren van dit type tuchtrecht

6.2 Secr. Commissies van Toezicht voor het gevangeniswezen

De gerechten verrichten ten behoeve van de Commissies van Toezicht voor het gevangeniswezen secretariaatswerkzaamheden in het kader van de behandeling van klachten van gedetineerden. Deze werkzaamheden

worden volledig door de opdrachtgever (Minister van Veiligheid en Justitie) gefinancierd. Op basis van het aantal geraamde klachten, het aantal cellen en de gerealiseerde kosten komt de raming van de jaarlijkse kosten uit op ruim € 6 miljoen. Dit bedrag is inclusief de structurele overheveling van DJI inzake het kenniscentrum CvT's aan de rechtbank Midden Nederland (€ 130.000).

7 Aanvraag leenfaciliteit

Voor investeringen maakt de Rechtspraak gebruik van de leenfaciliteit bij het Ministerie van Financiën. De huidige verwachting is dat een gemiddeld een jaarlijks leenplafond van € 40 mln. nodig is. Op grond van de meerjarige investeringsplannen uit de jaarplannen 2015 van de gerechten, het Bureau Raad en de landelijke diensten Spir-it, SSR en LDCR, ontstaat het volgende beroep op de leenfaciliteit:

Tabel 15 Aanvraag leenfaciliteit
x € 1000

2015	2016	2017	2018	2019	2020
40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000

8 Samenvattend begrotingsvoorstel voor de rechtspraak

Op grond van de paragrafen 3 t/m 6 blijkt dat de Rechtspraak in 2016 in totaal ca. € 1 mld. nodig heeft aflopend naar ca. € 934 mln. in 2020.

Tabel 16 Samenvattend begrotingsvoorstel Rechtspraak
x € 1.000

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Productiegerelateerde bijdrage	942.537	893.673	905.474	912.852	919.998	928.473
Overige kosten	37.725	36.303	36.387	36.490	36.600	36.719
Niet-BFR taken	9.186	9.186	9.186	9.186	9.186	9.186
Gevolgen KEI	12.000	50.000	34.000	10.000	- 37.000	- 52.000
Werklastgevolgen procedurerichtlijn VK	5.700	11.200	11.200	11.200	11.200	11.200
Begrotingsvoorstel 2016	1.007.148	1.000.361	996.246	979.727	939.984	933.578
Bijdrage Min. Van Veiligheid en Justitie	953.130	965.114	912.271	912.272	934.178	934.178
Mutatie tov bijdrage min. Van V&J	54.018	35.247	83.975	67.455	5.806	- 600

In tabel 17 worden alle financiële mutaties voor 2015 tot en met 2020 weergegeven ten opzichte van de stand van de begroting 2015 van Veiligheid en Justitie. Voor het begrotingsjaar 2016 betekent dit dat de bijdrage van de Minister van Veiligheid en Justitie in totaal met € 35 mln. bijgesteld moet worden om de verwachte instroom van zaken te kunnen verwerken. Voor het uitvoeringsjaar 2015 komt de benodigde bijdrage ca. € 54 mln. hoger uit dan nu beschikbaar is.

Tabel 17 Mutaties begrotingsvoorstel Rechtspraak 2016
x € 1.000

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Productiegerelateerde bijdrage	33.657	- 27.164	37.544	45.052	30.428	38.903
Gerechtskosten	530	506	527	499	472	592
Overige kosten	1.853	428	427	427	428	428
Niet BFR	277	277	277	277	277	277
Gevolgen KEI	12.000	50.000	34.000	10.000	- 37.000	- 52.000
Werklastgevolgen procedurerichtlijn VK	5.700	11.200	11.200	11.200	11.200	11.200
Mutatie bijdrage Rechtspraak	54.018	35.247	83.975	67.455	5.805	- 600

9 Ontwikkeling eigen vermogen

De verwachting is dat in 2015 de kosten van de rechtspraak groter zullen zijn dan de nu geraamde opbrengsten waardoor volledig wordt ingeteerd op het eigen vermogen. Die inzet van eigen vermogen zal met name nodig zijn voor de in 2015 noodzakelijke kosten voor het programma Kwaliteit en Innovatie en voor het herstel van de balans tussen werkdruk en kwaliteit.

In tabel 18 wordt de ontwikkeling van het eigen vermogen van de Rechtspraak weergegeven.

Tabel 18 Eigen vermogen Rechtspraak
(x € 1.000)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Eigen vermogen per 1-1	28.632	23.483	483	483	483	483
Resultaat	- 5.149	- 23.000	0	0	0	0
Eigen vermogen per 31-12	23.483	483	483	483	483	483

Op grond van de lager gerealiseerde productie dan was afgesproken is in 2014 een bedrag van ca. € 6 mln. aan de egalisatierekening toegevoegd, waardoor € 58 mln. beschikbaar is om in te kunnen zetten voor het financieren van hogere productie ten opzichte van de nu geraamde productie vanaf 2015.

Tabel 19 Ontwikkeling egalisatierekening
(in mln. euro)

Stand 1-1-2015		58
Prognose mutatie egalisatierekening 2015	0	
Stand 31-12-2015		58

